

Ірина ТИМОФЄЄВА,
кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри педагогіки та освіти,
Маріупольський державний університет

ДИСЦИПЛІНА «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ» ЯК ЗАСІБ ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

У системі підготовки майбутніх учителів початкових класів важливе місце займає дисципліна «Методика викладання технологічної освітньої галузі», яка для здобувачів освіти забезпечує професійну підготовку. Вивчення даної дисципліни є важливою умовою формування фахової предметної компетентності технологічна – здатності до застосування професійно профільованих проектно-технологічних знань, умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту технологічної освітньої галузі загалом та окремих його змістових ліній.

Дисципліна «Методика викладання технологічної освітньої галузі» має мету вивчення: оволодіння загальними та новітніми методами викладання предметів технологічної галузі освіти з опорою на засвоєння теоретичних і практичних знань і умінь про найбільш розповсюдженні матеріали, їх властивості, технологію виробництва та обробки. Завдання курсу: навчання здобувачів вищої освіти практичному застосуванню найпростіших інструментів і пристосувань для ручної обробки різних матеріалів, дотримання правил безпечної праці та гігієни; формування практичних умінь у предметно-перетворювальній, конструкторській та конструктивно-художній діяльності на основі навичок самостійного планування послідовності трудових дій; ознайомлення з прийомами художнього конструювання виробів та виконання технік декоративно-прикладного характеру; оволодіння основами естетики та культури праці, елементами дизайну [3, с. 26].

Проведення занять пропонованої дисципліні вимагає застосування різноманітних методик. Важливим є здійснення проблемного підходу в лекційному викладанні, під час практичних занять, в організації самостійної роботи майбутніх учителів початкових класів. На нашу думку, побудова змісту дисципліні для майбутніх учителів початкових класів передбачає виділення в ньому фундаментальної, фахової складових тобто провідних ідей, теорій, законів, загальних понять, які безпосередньо впливають на відбір і розміщення всього навчального матеріалу. Навчальна дисципліна включає такі модулі: загальні основи сучасного художнього виробництва, його особливості; проектно-технологічні та організаційно-методичні основи художньо-трудої діяльності людини; конструювання виробів з паперу і картону; з текстильних матеріалів; конструювання виробів з різних матеріалів (Деревина. Метали і сплави. Пластмаси. Природні матеріали. Пап'є-маше);

методичний аспект технологічної освітньої галузі («Дизайн та технології», «Я досліджую світ»): розробки уроків та позакласних занять.

Ми погоджуємось з Т. Мачачею, що змістово-процесуальною основою технологічної освіти як процесу прилучення людини до творення культури власного народу є проектно-технологічна діяльність. Основними складовими цієї діяльності є проектування, технологія виготовлення і рефлексія. Проектування як процес розроблення проекту, технології як засіб практичної реалізації проекту і рефлексія, як постійне осмислення процесу й наслідків проектно-технологічної діяльності стають предметом усвідомленого вивчення в процесі трудового навчання [1, с. 106].

Розкриємо як організовано формування фахового зростання особистості під час навчання змістового модулю «Проектно-технологічні та організаційно-методичні основи художньо-трудої діяльності людини». Проектно-технологічна діяльність майбутніх учителів початкових класів впливає на особистісну культуру педагога, виявляє цінності життєвого освітнього середовища, що спрямовують волю людини на творення духовних і матеріальних цінностей.

Творчою силою формування особистості майбутнього вчителя початкових класів є проектування і технології. Проекти, що створюють здобувачі освіти в рамках дисципліни, стають інструментом формування особистості майбутніх педагогів, їхніх творчих здібностей і реального впливу на особистість. Тому проектування як процес створення проекту та технології, як засіб практичної реалізації проекту стали предметом цілеспрямованого навчання здобувачів, у процесі якого народжується живе знання, формується особистість. Змістом творчого проекту є не лише знання про матеріалознавство, техніку, технології, а й сфера досягнень людства – культурні традиції, досвід творчої діяльності, мистецтво генерування ідей, планування, винахідництва, формоутворення і відповідальної реалізації задумів, творення духовних і матеріальних цінностей, що сприяє формуванню загальної культури здобувачів освіти та їх фаховому зростанню особистості [3, с. 25]. Це передбачає реалізацію потенціалу творчої діяльності в процесі навчання дисципліни, розвиток природних, діяльнісних й особистісних здібностей, узгодження соціально й особистісно значущих цілей навчання.

Отже, з огляду на зазначене фахове зростання особистості майбутнього вчителя початкових класів в рамках викладання дисципліни «Методика викладання технологічної освітньої галузі» формуєтьсяuproектно-технологічної діяльності щодо створення й реалізації навчального проекту: від виявлення проблеми, народження ідей до виготовлення особистісно й соціально важливого художньо-матеріального виробу, його оцінки й рефлексії, що, безумовно, сприяє фаховому зростанню майбутніх вчителів початкових класів.

Список використаних джерел

1. Мачача Т. С. Проектно-технологічна спрямованість змісту навчального предмета «технології» в основній школі. URL:<http://undip.org.ua/upload/iblock/cf0/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%96.pdf> (дата звернення: 20.11.2020).
2. Мачача Т. С. Теоретико-методологічні засади проектування змісту технологічної освіти. *Український педагогічний журнал*, 2016. №3 С. 105–114.
3. Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти – бакалавра – з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта. Маріуполь, МДУ, 2020. 30 с.

Ганна ТОЛКАЧОВА,

вчителька початкових класів

Балківського ЗЗСО

Токмацького району, Запорізької області

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА

Формування компетентності в спілкуванні як складової соціально зрілої особистості є найбільш важливою в теорії і практиці виховання. В умовах сьогодення заклад освіти має забезпечити формування і розвиток інтелектуальної, творчої та ініціативної особистості, здатної жити у принципово нових умовах, реалізувати себе в житті, бути успішною і сприяти розвитку суспільства.

Актуальність проблеми, її недостатня теоретична розробка в сучасних умовах розбудови національної системи освіти зумовили необхідність вивчення теоретичних аспектів проблеми формування компетентності в спілкуванні.

Проблемами компетентності дитини у науковій літературі займалися Т. Бородіна, Н. Буртова, І. Виноградова, Т. Гвасалія, А. Меднікова, Е. Сапелькіна, Р. Солонинко.

Українські вчені О. Савченко, О. Пошетун, О. Овчарук по-різному тлумачать поняття компетентності. Проаналізувавши психолого-педагогічну літературу ми дійшли висновку, що найбільшого поширення у науковій літературі набуло визначення компетентності як «сукупності знань і вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: уміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію».

У сучасних педагогічних джерелах вживаються поняття «компетенція» і «компетентність», які сьогодні широко використовуються в державних документах. Наприклад, у Національній доктрині розвитку освіти України в ХХІст. серед провідних завдань формування особистості зазначається необхідність набуття

**Міністерство освіти і науки України
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФАХОВОГО ЗРОСТАННЯ
ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

26–27 листопада 2020 року

Бердянськ – 2020

Друкується за рішенням вченої ради факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету
Протокол №4 від 30 листопада 2020 року

Редакційна колегія:

Коваль Людмила Вікторівна – декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету, докторка педагогічних наук, професорка, заслужений працівник освіти України.

Гура Тетяна Євгеніївна – докторка психологічних наук, професорка, проректорка з наукової роботи та міжнародної діяльності Комунального закладу «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

Лісіна Лариса Олександрівна – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри педагогіки факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Крамаренко Алла Миколаївна – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри початкової освіти факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету.

Барбашова Ірина Анатоліївна – докторка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Ярошук Лілія Григорівна – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Сідорцова Світлана Олександрівна – старша лаборантка кафедри педагогіки Бердянського державного педагогічного університету.

Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної освіти: матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції (26–27 листопада 2020 року., Бердянський державний педагогічний університет). Бердянськ, 2020. 358 с.

Відповідальність за зміст та достовірність інформації (тез) несуть автор(и).